Proiect de lecţie MEMORIA

Data:
Clasa: a X-a A
Obiectul: Psihologie
Subiectul lecţiei: *Factorii, legile şi optimizarea memoriei*
Obiectivul fundamental:

a) dobândirea unui sistem de cunoştinţe referitoare la factorii, legile şi optimizarea memoriei;
b) sporirea eficienţei strategiilor de învăţare prin cunoaşterea şi aplicarea unor procedee de optimizare a memorării;

Obiective operaţionale:

Elevii vor fi capabili:

O1 – să identifice procesele memoriei;
O2 – să precizeze unele forme ale memoriei (memoria logică, de scurtă durată, de lungă durată);
O3 – să enumere factorii care influenţează memoria;
O4 – să clasifice factorii enumeraţi în trei categorii: particularităţile materialului de memorat, caracteristicile ambianţei în care are loc memorarea, trăsăturile psiho-fiziologice ale subiectului;
O5 – să dea exemple de situaţii în care este ilustrativă acţiunea unor factori asupra productivităţii memoriei;
O6 – să enumere principalele procedee de optimizare a memoriei.

Tipul lecţiei: lecţie de predare – învăţare – evaluare

Metode şi procedee didactice:

- conversaţia euristică, explicaţia didactică, expunerea, demonstraţia, exerciţiul, jocul de rol, problematizarea;

Mijloace de învăţământ:

- fişe de muncă independentă, un pahar cu apă, jetoane cu texte, cuvinte, numere.

Material bibliografic:

Cosmovici, A., **Psihologie generală**, Ed. Polirom, Iaşi, 1996;
Reuchlin, M., **Psihologie generală**, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1999.

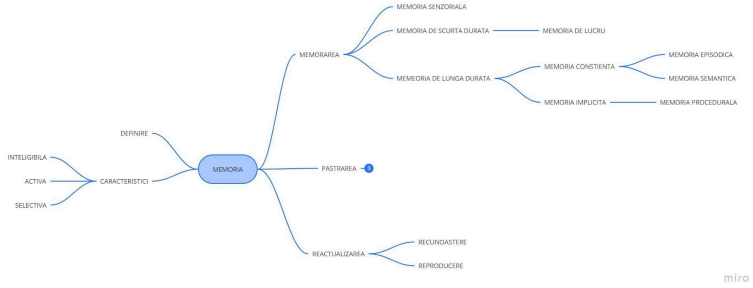
DESFĂŞURAREA LECŢIEI

Secvenţele lecţiei	Ob. operaţi-onale	Conţinutul lecţiei	Strategii didactice	Evaluarea rezultatelor
1. Captarea atenţiei elevilor		● Se cere elevilor să fie atenţi la următoarele versuri, care vor fi recitate, iar la sfârşit ei vor trebui să verifice câte versuri au memorat: „Liniştea te-nsoţeşte pretutindeni, ca o suită. Dacă ridicai o mână, se făcea în arbori tăcere, Când mă priveai în ochi, împietrea o clipită Din a timpului curgătoare putere.” ● În cât timp aţi memorat lecţia pe care aţi avut-o de învăţat pentru astăzi? ● Se va constata, cu ajutorul elevilor, că oamenii nu memorează toţi în acelaşi mod, în acelaşi timp şi cu acelaşi randament o anumită cantitate de informaţii. Memorarea unui material depinde de o serie de factori.	conversaţia euristică, problematizarea	Capacitatea de a descoperi faptul că memorarea depinde de o serie de factori.
2. Comunicarea subiectului şi obiectivelor lecţiei		● Vom continua astăzi să vorbim despre memorie, despre factorii şi legile de optimizare a memoriei. ● Vom vedea astfel, care sunt factorii care înlesnesc sau îngreunează memorarea unui material? ce legi fac ca memorarea să se desfăşoare în condiţii optime? ● Însuşindu-vă cunoştinţele referitoare la procesele şi formele memoriei, veţi putea să vă autoevaluaţi activitatea de memorare şi să vă organizaţi studiul individual, ţinând cont de condiţiile unei memorări optime.	explicaţia didactică, problematizarea conversaţia euristică,	
3. Stimularea reactualizării cunoştinţelor învăţate anterior	O1	● Dar înainte de a trece să vorbim despre noua lecţie, vreau să verific măsura în care aţi înţeles lecţia de ora trecută. ● Se împart elevilor fişe de lucru independent: - Încercuiţi, dintre expresiile următoare, pe cele care arată procesele memoriei;	conversaţia euristică, problematizarea	Capacitatea de a preciza, a enumera şi a descrie procesele şi

	O2	- Completaţi următorul rebus. Precizaţi care sunt formele memoriei, având ca suport aceste indicaţii. ● Se verifică fişele de lucru şi se discută o serie de aspecte referitoare la procesele şi formele memoriei.	exerciţiul, demonstraţia,	formele memoriei.
4. Prezentarea materialului stimul şi dirijarea învăţării	O3	● Li se cere elevilor să urmărească două exerciţii de tip întrebare – răspuns, la sfârşit fiind chestionaţi cu privire la ce răspuns au memorat: - Î: Aveţi un pahar plin cu apă aşezat pe o foaie de hârtie. Cum luaţi foaia fără să ridicaţi paharul şi fără să vărsaţi apa? - R: Se solicită unui elev să rezolve problema, concluzionând că prin tragerea bruscă a foii de hârtie, aceasta va ieşi fără ca paharul să se mişte. - Î: Ce determină policromia şi polimorfia sunetului din fluier? - R: Atât policromia cât şi polimorfia sunt semne ale dinamismului accentuat, determinând stări acustice diferite, adică variaţii calitative, morfologice ale sunetului din fluier. ● Astfel, se descoperă împreună cu elevii, factorii şi legile memorie: Prin exerciţiul precedent s-a pus în evidenţă că memorarea depinde de **natura materialului** (legea: materialele intuitiv-senzoriale se memorează mai uşor decât cele simbolic-abstracte). - Se discută cu elevii şi o serie de particularităţi ale acestei legi: persoanele mature pot reproduce mai uşor cuvintele abstracte decât imaginile intuitive pe când, şcolarii mici au nevoie de planşe cu imagini pentru a reţine o poveste. - Ce memoraţi mai uşor: o reţetă de bucate sau planul unei cercetări ştiinţifice? O poveste sau o formulă matematică? ● **Organizarea şi omogenitatea materialului** (legea: materialele organizate şi omogene se reţin mai uşor decât cele neorganizate şi neomogene.) - Se scrie pe tablă un şir de cuvinte (ieri, pix, Mihai, şes) şi o propoziţie: Mâine voi pleca la munte.	conversaţia euristică, explicaţia didactică,	Capacitatea de a identifica factorii şi legile optimizării memoriei, având drept suport o serie de exemple şi experimente practice.

	O4 O5	- Cuvintele neorganizate în propoziţii se reţin mai greu decât cele organizate în ideea formării unei propoziţii cu sens. - Acelaşi lucru se întâmplă şi cu numerele organizate în serii omogene (de ex. 55555555) care se reţin mai uşor decât cele neomogene (de ex. 59204562). ● **Volumul materialului** (legea: materialul cu un volum mare se memorează mai greu) - Se cere elevilor să exemplifice această lege. ● **Familiaritatea materialului** (legea: materialele familiare se reţin mai uşor decât cele nefamiliare). - Se cere elevilor să exemplifice această lege. ● **Modul de prezentare al materialului** (legea: materialul prezentat simultan se reţine mai greu decât cel prezentat succesiv). - Se va solicita la 4 elevi să rostească simultan şi apoi succesiv 4 cuvinte iar elevii ceilalţi vor fi chestionaţi asupra cărui mod au reţinut mai uşor cuvintele. ● **Locul ocupat de material în structura activităţii subiectului** (legea: materialul care reprezintă scopul activităţii se memorează mai uşor decât materialul care face parte din mijloacele de realizare a ei). - Se oferă elevilor următorul exemplu: când mergem la film reţinem uşor subiectul filmului şi mai puţin locul pe care am stat sau culoarea biletului de intrare. ● **Poziţia materialului în structura seriei** (legea: începutul şi sfârşitul unui material se reţin mai bine decât partea de mijloc).	demonstraţia, jocul de rol,	

	O6	- Exemplu: la concursul ce muzică folk de la Braşov s-au cântat următoarele piese: *Andrii Popa, Printre munţi şi printre văi, Au nu vezi unde mă duc, Flori de primăvară, Emoţii de toamnă, Bună dimineaţa.* Ce cântece vă amintiţi că s-au cântat? ● **Ambianţa în care se prezintă stimulul** (legea: ambianţa stimulatoare facilitează memorarea). - Exemplu: liniştea, camera aerisită, spaţiul confortabil etc. fac ca reţinerea materialului pentru un examen să se realizeze mai repede şi mai uşor. ● **Starea generală a subiectului** (legea: starea de odihnă, sănătate contribuie la productivitatea memoriei). - Exemplu: la examen, studenţii care au mari emoţii vor intra în panică, nereuşind să-şi mai amintească nimic. Uneori, starea de încordare produce simptome somatice: dureri de cap, greaţă etc. Pe baza factorilor care influenţează productivitatea memoriei se pot descoperi şi o serie de tehnici de optimizare a acesteia: 1. **Intensificarea acţiunii dintre subiect şi materialul de memorat** Se cere elevilor să exemplifice această tehnică. 2. **Stabilirea unor procedee mnemotehnice** Exemple: semnul pe mână, sublinierea textelor, modelul iconic, semnele grafice, asocierea cuvântului de memorat cu altul familiar. 3. **Stabilirea unor scopuri cât mai diferenţiate** Experimentul lui Zankov: S-a dat spre memorare acelaşi text la două grupe de elevi. Unora li s-a spus că vor fi ascultaţi a doua zi iar celorlalţi că vor fi	problematizarea conversaţia euristică,	

		ascultaţi peste 10 zile. În realitate, toţi şcolarii au fost examinaţi peste 14 zile. Cei din prima grupă uitaseră aproape tot, ceilalţi şi-au amintit 55% din material. 4. **Sistematizarea materialului de memorat** Exemplu: Alcătuirea planului de idei al unui material lecturat, stabilirea argumentelor logice de alcătuire a materialului, echivalează cu citirea de 5-6 ori a materialului. 5. **Sistemul motivaţional şi atitudinal al individului** Pentru a memora bine un material trebuie să fim suficient de motivaţi. Ce se întâmplă dacă nu se realizează acest lucru? 6. **Acţiunile cognitive concomitente cu acţiunea de memorare** Se reţine 10% din ceea ce citim, 20% din ceea ce auzim, 30% din ceea ce vedem, 50% din ceea ce vedem şi auzim în acelaşi timp, 80% din ceea ce spunem, 90% din ceea ce spunem şi facem în acelaşi timp.	explicaţia didactică,	Capacitatea de a preciza procedee de optimizare a memoriei, având drept suport exemple practice.
5. Obţinerea performanţei şi asigurarea feed-back-ului	O4 O5 O6	- Elevii vor pune in practica informatiile realizand harti mentale pentru lectia prezentata - https://miro.com/app/board/uXjVNWBlccI=/ 	exercitiul	Realizarea palicatiei